

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xvi. De q[ua]tuor flumiib[us] q[ue] de fo[n]te libidinis oriu[n]tur
epicureis: faciu[n]tq[ue] diluuiu[m] q[uo] fere mu[n]dus mergat[ue]/ & de
aq[ua]s c[on]tra]riis/ & de vestibus esau.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Polícratici de Curialiū nugis.

Xenophontis
dictum.

Diaspenis
dictum.

Macrobiū di-
ctum.

tie comparant / vilibus mutare cibus & grossiori tunica cōpensare. Hec quidē laudabilia sunt: si non fiant ad famā: sed ad conscientiam que oīa equanimiter portat. Vt enim ait xenophon. Conscientia iusti sit maledicta contēnere: vsus ergo rerū laudabilis aut culpabilis est / rerū dūtaxat differentia. Vnde diaspenis. Pecunia profuso decus / auaro supplicium est. Fugienda sunt (inquit macrobius) omnibus modis / & abscindenda igne & ferro: totoq; artificio separanda / languor a corpore / impitia ab animo: luxuria a ventre: a ciuitate seditio: a domo discordia: & in commune a cunctis rebus intemperantia.

¶ De quattuor fluminibus que de fonte libidinis oriuntur epycureis: faciuntq; diluuium quo fere mūdus mergatur: & de aqs contrariis: & de vestibus elau.

Capitulum. XVI.

Quidem hec vniuersa concurrunt vt ostēdatur quietum statū in rebus publicis aut priuatis nisi a fōte sapientie quicqd sentiat epycurus prouenire non posse. Hanc enim esse ortum deliciarū vberriamū superius dictum est: de quo quattuor virtutum flumina oriuntur. E diuerso & epycureorū ortus fontem suū habet libidinem qui & ipse partit in quattuor flumina que irrigant vniuersam hanc vallem lachrymarū & miserie: in quā eiectus est exul: qui quod libuit q̄ quod licuit facere p̄elegit. Et quidez quasi vnus riuus est amor habendi quo ad sufficientiam rerū copia queritur: in quo auaritia laborat / preter licitū possidere v̄ scire. Alter vero luxurie lenocinia diffundit: & defluit in varias voluptates / dū ad tranquillitatis & letitie gaudia tendens aspirat. Tertius vires colligit / q̄bus tūc a nature libertatē / & cuiusuis molestie ppulsare possit iniurias / & cū viribus habundauerit: p̄silit in odibilem tyrānidis venā. Quartus ab appetitu celebritatis & reuerentie: dum eminentiam querit: fallaciter intumescit. Hec sunt quattuor flumina que infundūt & circūeunt orbē / & de fonte puerse voluntatis scaturiunt: qui sedem habēt in imo & originē contrahūt a luto vanitatis. Cū autem excreuerint: diuersos ex se pariūt riuos & quasi intumescitibus aquis diluuii mundum obrunt: animantia p̄imūt: & sic oīa delent: vt terra videri possit in solitudinem redigenda: nisi quia paucas id est octo animas resurrectionis scz filios domus dñi archa conseruat. Hi sunt vtiq; quos ex omni carne dñs p̄celegit. Verūtamen qui sunt in diluuiio aquarum multarum ad eum non approximabūt. Et quidē amor cō-

Quattuor flumina libidinis. de qb̄. s̄. eo. Auaritia. Luxuria. Tyrannidis. Cupiditas dominandi.

ps. xxxi.

modi de quo predictum est: has quasi mare altum fundit aquas & inualefcente malicia velut cataract(celi apertis / varias pluit dominus in augmentum diluuii delinquendi occasiones: pmit tens vt subtracta gratia qui in sordibus est sordescat amplius. & quem proprio committit arbitrio quasi vlciscens ferit. Non q̄ appetitū cōmodi si temporatus sit / dicam esse culpabilez: aut copiam rerum sufficientē: aut letitiam mentis: aut naturalē libertatis amorem: aut eminen di meritū ducam in crimine: sed nihil istorum qđ pollicetur affert / eo quidem modo quo querē cōtrariū potius operatur effectum. Hec autem omnia bona sūt si eis docente gratia recte filius aduersus carnē luctans & sāgui nem: & a patre gaudii & exultationis benedicendus vtatur: & eisdē quasi florido frugifero & iocundo induitur indumento. Si vero sanguineus frater carnalisq; contēnēs matris gratie familiaritatem: hec oīa morū indumēta vsurpet: nec fragrāt: nec des cent: nec pascendo reficiunt. Et hoc est forte q̄ vestes esau placuisse scribuntur in iacob & eis ante non vsus: aut odorem suauita tis dedisse patri non scribitur esau: nā dum bonis abutitur sensi bus integris / gratus esse non potest. Ergo vana bonorū species nec satiat: nec letificat: nec liberat: nec exaltat. Porro aduersus luxuriā / auaritiā / & xenodochiā: quedā supius dicta sūt. Viriū affectatio quodāmodo hactenus mansit intacta. Que & si liberat & celsitudinis videatur afferre suffragiū / a veritate vtriusq; perniciosius abducit errantem. Hec est enī que perniciosissimā inducit pestem / & tyrannidis procurans ortum: compagem ge tis & pacis qua nihil salubrius est: molitur extinguere. Siquidē hec flumina charitatem extinguūt his quibus vita negatur. In his tantalus laborat in fabulis citra satietatem / & sermo ppheti cus degentium in his aquis increpat sitim. Sitiētes igitur ad aquas inuitat oppositas: que a spiritū profluunt absq; commuta tione gratis accepturus a gratia vinum & lac. Quare (iquit) ap penditis argentum non in panibus: & laborem vestrum non in saturitate? Audite audientes me & comedite bonū: & delecta bitur in crassitudine anima vestra: non vtiq; in illa in qua delectationem non habet anima / sed caro. In illa ī qua recalcitrauit dilectus: incrassatus: impinguatus: dilatatus: sed in qua benedi citur filius: vt in rore superuenientis gratie: & pinguedine liberi arbitrii / voluntatem dei prudenter intelligat: potenter impleat: toleret patienter. ¶ He itaq; impinguentes & dulces aque sunt: & que alias omnes temperant / quia his saluginem

s. lib. vii. c. xv.

Apocal. vlti.

De vestibus
esau.De tantalo:
Esaie. iv.

Ibidem.

Polícraticí de Curialíũ nugis.

earum absorbuít lignum crucis & dulcorauit eas / & sapientie celestis infusio easdem in salutē animarū & satietatē fecit esse potabiles. He quoq; liberāt et totius tyrannidis incursum ípediunt / aut premūt / aut puniūt. Nō ergo vane iures: sed veritas liberat in equitate p̄sistens / & licet vanitas p̄mittat liberationē: vere liberi nequaq; sunt nisi quos filius liberauerit. Tu nature gratie & glorie distingue libertatē & inuenies nullā earū de vanitate cōtingere: nec tibi cōditio magis seruilis occurret q̄ tyrāni. Si enī vbi spūs dñi ibi libertas: miserima p̄fecto seruitute deprimitur quē spiritus nequā exagitat.

ij. Corin. iij.

In quo tyrannus a principe differat: & de tyrannide sacerdotum: & in quo pastor: fur & mercēnarius ab inuicem differunt.

Capitulum. XVII.

In quo princeps differat a tyranno dū reuolueret auctore plutarcho institutio traiani superi⁹ dictū est: & que principis sint officia / aut reipublice mēbra diligēter expositū. Vnde facili⁹ & p̄uiciorib⁹ poterunt innotescere q̄ e regione dicēda sunt de tyrāno. Est ergo tyrannus vt eū philosophi depinxerūt qui violēta dominatiōe populū premit: sicut qui legib⁹ regit princeps est. Porro lex donū dei est / equitatis forma / norma iustitie / diuine volūtatis imago: salutē / custodia / vnio & cōsolidatio populorū / regula officiorū / exclusio & exterminatio vitiorū: violentie & totius iniurie pena. Hec autē aut violētia / aut dolo impugnat: & quasi aut leonis ímanitate vastatur / aut draconis supplātaf insidiis. Quocūq; autē modo id fiat planū est gratiā oppugnari / & deū quodāmodo puocari ad p̄lium. Princeps pugnat p̄ legib⁹ & populi libertate: tyrannus nil actū putat nisi leges euacuet & populū deuocet in seruitutē. Imago quedā diuinitatis est princeps: & tyrann⁹ est aduersarie fortitudinis / & luciferiane prauitatis effigies. Si quidē illū imitatur qui affectauit sedē ponere ad aquilonē / & similis esse altissimo: bonitate tñ deducta. Si enī bonitati studeret esse conformis nequaq; potētie aut sapientie gloriā preripere moliref: remunerādi tñ auctoritate aspirauit fortasse coequari. Imago diuinitatis princeps / amādus / venerādus est / & colēdus: tyrānus prauitatis imago / plerūq; etiā occidēdus. Origo tyranni iniquitas est: & de radice toxicata mala & pestifera germinat & pululat arbor / securi qualibet succidēda. Nisi enī iniquitas & iniustitia charitatis exterminatrix tyrannidē pcuasset: pax secura & quies p̄petua in eum populos possedisset: nemoq; cogita-

ſ. lib. v. r. seqn.
per totum.
Sed et hec p̄
misit. ſ. li. iij.
ca. j.
Tyranni diffi
nitio.
Legis descri
ptio.

Esaie. xiiij.